

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi väestökirjalain
28 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Väestörekisterikeskuksen suoritteista perittäviä maksuja koskeva asetus annetaan väestökirjalain 28 §:n nojalla. Esityksessä ehdotetaan, että kansaneläkelaitokselle annettaisiin, kuten kunnallisille viranomaisille sekä evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan viranomaisille

on jo annettu, mahdollisuus saada asetuksella tarkemmin säädettäviä tietoja suoritteen omakustannusarvoa alemmalla maksulla.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1983.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Valtion maksuperustelaissa (980/73) säädetään yleiset perusteet valtion viranomaisten suoritteista perittäville maksuille. Mikäli viranomaisen suoritteista ryhdytään perimään maksuja, ne on perittävä kaikilta suoritteiden vastaanottajilta. Poikkeuksena ovat valtion viranomaiset, jotka voidaan asetuksella vapauttaa maksuista. Maksujen suuruus tulee määrätä suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi, jollei siitä poikkeavan maksun määräämiseen ole erityistä aihetta.

Väestökirjalain (141/69) mukaan väestörekisterikeskuksen antamista tiedoista peritään maksuja, joiden suuruudesta säädetään asetuksella valtion maksuperustelaissa olevien perusteiden mukaan. Tämä pääsääntö säädetään väestökirjalain 28 §:ssä (1024/78), johon sisältyvissä muissa säännöksissä mainituille tietojen saajille annetaan kuitenkin mahdollisuus saada tietoja väestörekisterikeskuksesta omakustannusarvoa alemmalla maksulla. Kunnat ja puoluekisteriin merkityt puolueet voivat saada tietoja kunnallisia ja valti-

ollisia vaaleja varten mainitulla alemmalla maksulla. Vastaava mahdollisuus saada tietoja on lain 28 §:n mukaan myös kunnallisilla viranomaisilla sekä evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan viranomaisilla tiettyjä tarkoituksia varten, joista säädetään asetuksella.

Väestörekisterikeskuksen suoritteista perittävän maksun muodostavat nykyisin väestörekisterikeskuksen maksu ja ne maksut, jotka väestörekisterikeskus on suorittanut tietojen luovuttamista varten muilta ostamistaan palveluksista. Viimeksi mainitut maksut ovat lähes yksinomaan valtion tietokonekeskukselle tietojen koneellisesta käsittelystä suoritettuja maksuja ja väestörekisterikeskus perii ne kaikilta tietojen saajilta, myös valtion viranomaisilta, todellisten kustannusten mukaisina. Sen sijaan väestörekisterikeskuksen maksu voidaan määrätä omakustannusarvoa alemmaksi.

Kansaneläkelaitokselle annettuja tietoja ei ole kuitenkaan tähän saakka otettu huomioon väestökirjalain 28 §:ää ja väestörekisterikeskuksen maksuperusteasetusta (583/78) sovellettaessa. Kansaneläkelaitos ei ole myöskään maksanut tie-

tojen koneellisen käsittelyn kustannuksia. Nykytilanne johtuu siitä, että kansaneläkelaitokselle on pyritty antamaan riittävä korvaus siltä saaduista sosiaaliturvatunnusrekisterin tiedoista, joita 1960-luvun lopulla käytettiin eräänä perusaineistona väestön keskusrekisteriä perustettaessa. Lisäksi kansaneläkelaitoksen vakuutusteknillinen osasto ja väestörekisterikeskus sopivat kirjallisesti heinäkuussa 1969 molemminpuolisesta tietojen luovuttamisesta virka-apuna voimassa olevien säännösten mukaan ilman korvausta tai lunastusta.

Kansaneläkelaitos luovutti väestörekisterikeskukselle vuosina 1967—1970 silloisen sosiaaliturvatunnusrekisterinsä tiedot ja vastaavat muutostiedot vuoden 1974 loppuun saakka. Rekisterin tietosisältö oli kuitenkin huomattavasti nykyistä väestön keskusrekisteriä suppeampi. Väestörekisterikeskus toimitti kansaneläkelaitokselle perhesuhdetiedoilla täydennetyt ja tarkistetut rekisteritiedostonsa kertaalleen. Sen jälkeen vuodesta 1975 väestörekisterikeskus on toimittanut noin 2,8—3,6 miljoonaa muutostietoa vuosittain eli vuoden 1982 loppuun mennessä kahdeksan vuoden ajan. Väestörekisterikeskuksen antamat tiedot sisältävät käytännössä lähes kaikki väestön keskusrekisterin tiedot. Näin ollen ne vastaavat sekä määrältään että sisällöltään kansaneläkelaitoksen väestörekisterikeskukselle luovuttamia tietoja. Tämän johdosta nykyisen, kokonaan maksuttoman tietojen luovuttamisen jatkamiseen kansaneläkelaitokselle ei ole enää perusteita.

Väestökirjalain 28 §:n nykyisiä säännöksiä sovellettaessa kansaneläkelaitokselta olisi ryhdyttävä perimään omakustannusarvoa vastaava maksu. Sitä ei ole kuitenkaan pidettävä perusteltuna ratkaisuna, kun otetaan huomioon sekä nykyinen maksuja koskeva menettely että kansaneläkelaitoksen tehtävät ja asema sosiaalivakuutustoimintaa harjoittavana julkisoikeudellisena laitoksena. Tämän vuoksi esityksellä pyritään selventämään väestökirjalain 28 §:ssä säädettyjä tietojen maksuperusteita siten, että myös kansaneläkelaitokselle saataisiin antaa tietoja väestörekisterikeskuksesta omakustannusarvoa alemmalla maksulla. Asetuksella säädettäisiin tarkemmin maksun määrästä. Aikaisemmin esitetyn mukaisesti alettaisiin kansaneläkelaitokselta joka tapauksessa periä vähintään maksu tietojen koneellisen käsittelyn aiheuttamista kustannuksista.

2. Valmisteluvaiheet

Sisäasiainministeriön 21 päivänä huhtikuuta 1982 asettama väestörekisterikeskuksen maksu-

työryhmä ehdotti muistiossaan kansaneläkelaitoksen osalta, että kansaneläkelaitokselle luovutettavien tietojen maksuperiaatteita selvennettäisiin. Muistiosta saaduissa lausunnoissa valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä väestörekisterikeskus yhtyivät työryhmän ehdotukseen. Kansaneläkelaitos totesi launnonsaan sen saamien tietojen maksuttomuuden olevan sinänsä selvän ja ettei se voi hyväksyä työryhmän edellä mainittua kannanottoa. Valtiovarainministeriön mielestä kansaneläkelaitoksen asema olisi järjestettävä maksuperustelain säännökset huomioon ottaen. Sosiaali- ja terveysministeriön sekä kansaneläkelaitoksen lausunnoissa katsottiin, että lähinnä olisi syytä selventää väestökirjalain 28 §:ää. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön launnonssa katsottiin, ettei ole tarkoituksenmukaista periä kansaneläkelaitokselta omakustannusarvoa vastaavaa maksua.

Esitys on valmisteltu maksutyöryhmän muistion ja siitä saatujen lausuntojen pohjalta sisäasiainministeriössä.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitos saa nykyisin vuosittain väestörekisterikeskukselta noin 2,8 miljoonaa muutostietoa. Mikäli tiedoista perittäisiin niiden omakustannusarvo, olisi kansaneläkelaitokselta perittävä maksu, tietojen ylläpitomenettelystä riippuen, noin 2,7—4,0 miljoonaa markkaa vuodessa. Tietojen luovutuksesta aiheutuvat välittömät automaattisen tietojenkäsittelyn kustannukset muodostaisivat edellä mainitusta kokonaismaksusta, valtion tietokonekeskuksen hinnoittelusta ja tietojen tulostustihydestä riippuen, nykyisin noin 70 000—260 000 markkaa vuodessa.

Ehdotuksen mukaan kansaneläkelaitokselta perittävästä maksusta, joka olisi omakustannusarvoa alempi, säädettäisiin asetuksella.

4. Voimaantulo

Ehdotettu muutos tulisi saada aikaan kiireellisesti, jotta valmisteilla oleva asetus väestörekisterikeskuksen maksuperusteasetuksen uudistamiseksi saataisiin kaikilta osin valmiiksi. Tämän vuoksi laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä elokuuta 1983.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

väestökirjalain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä helmikuuta 1969 annetun väestökirjalain 28 §, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1024/78), näin kuuluvaksi:

28 §

Väestörekisterikeskuksesta annettavista tiedoista peritään maksuja, joiden suuruudesta säädetään asetuksella valtion maksuperustelaissa (980/73) säädettyjen perusteiden mukaan. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että kunnille ja puolerekisteriin merkityille puolueille ja rekisteröidyille puolueen piiri- ja paikallisjärjestöille saadaan antaa tietoja väestörekisterikeskuksesta kunnallisia ja valtiollisia vaaleja varten samoin kuin

kunnallisille viranomaisille, evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan viranomaisille sekä kansaneläkelaitokselle asetuksella tarkemmin säädettävää tarkoitusta varten valtion maksuperustelaissa tarkoitettua suoritteen omakustannusarvoa alemmalla maksulla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 198 _____ .

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1983

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Matti Luttinen*

Laki

väestökirjalain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä helmikuuta 1969 annetun väestökirjalain 28 §, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1024/78), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Väestörekisterikeskuksesta annettavista tiedoista peritään maksuja, joiden suuruudesta säädetään asetuksella valtion maksuperustelaissa (980/73) säädettyjen perusteiden mukaan. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että kunnille ja puolerekisteriin merkityille puolueille ja rekisteröidyille puolueen piiri- ja paikallisjärjestöille saadaan antaa tietoja väestörekisterikeskuksesta kunnallisia ja valtiollisia vaaleja varten samoin kuin kunnallisille viranomaisille sekä evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan viranomaisille asetuksella tarkemmin säädettävää tarkoitusta varten valtion maksuperustelaissa tarkoitettua suoritteen omakustannusarvoa alemmalla maksulla.

28 §

Väestörekisterikeskuksesta annettavista tiedoista peritään maksuja, joiden suuruudesta säädetään asetuksella valtion maksuperustelaissa (980/73) säädettyjen perusteiden mukaan. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että kunnille ja puolerekisteriin merkityille puolueille ja rekisteröidyille puolueen piiri- ja paikallisjärjestöille saadaan antaa tietoja väestörekisterikeskuksesta kunnallisia ja valtiollisia vaaleja varten samoin kuin kunnallisille viranomaisille, evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan viranomaisille sekä kansaneläkelaitokselle asetuksella tarkemmin säädettävää tarkoitusta varten valtion maksuperustelaissa tarkoitettua suoritteen omakustannusarvoa alemmalla maksulla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 . _____